

Avizul Comitetului Regiunilor pe tema „PAC în perspectiva anului 2020: cum răspundem provocărilor viitorului legate de alimentație, resurse naturale și teritorii”

(2011/C 192/05)

COMITETUL REGIUNILOR:

- subliniază că plățile directe trebuie să reprezinte în continuare instrumentul de bază al stabilizării veniturilor pentru agricultori, ca o răsplată pentru punerea la dispoziție a unor bunuri publice și ca o compensație pentru standardele înalte de producție din UE, cu condiția ca decuplarea să nu ducă la riscul dispariției producției în zonele cu handicap natural permanent;
- subliniază că PAC și politica de coeziune nu pot fi privite separat. Obiectivele teritoriale ale acestor politici trebuie coordonate mai puternic decât până acum, în special la nivelul Uniunii;
- își reiterează sprijinul față de propunerea de a se defini un cadru strategic comun, care să cuprindă fondurile structurale și celelalte fonduri pentru dezvoltare teritorială, precum FEADR și FEP;
- își exprimă îngrijorarea cu privire la primele orientări emise de Comisia Europeană în ceea ce privește reglementarea piețelor agricole după 2013 și consideră că viitorul politicii agricole comune nu poate fi disociat de menținerea mecanismelor de reglementare publică a piețelor, pentru combaterea volatilității prețurilor și pentru a asigura prețuri stabile pentru producători și pentru consumatori;
- afirmă că viitorul PAC nu poate fi disociat de viitorul politicii comerciale europene. Dacă UE dorește să-și aducă o contribuție la securitatea alimentară a lumii, atunci politica UE și internațională trebuie să garanteze, în cadrul OMC și în alte contexte, că agricultura din UE poate realiza recolte în condiții echitabile;
- subliniază că responsabilitățile în conceperea viitoarei politici de coeziune și a celei agricole sunt definite de principiul subsidiarității. Fără a pune sub semnul întrebării abordarea comunitară a acestor două politici și valoarea adăugată a politicii comune, autoritățile locale și regionale trebuie implicate mai mult decât până acum în deciziile privind definirea viitorilor piloni ai PAC. Crearea unui cadru privind guvernarea pe mai multe niveluri (statele membre ale UE, regiunile și localitățile) este absolut necesară, dacă se dorește ca, în același timp, să se mențină abordarea comunitară a PAC, să se consolideze responsabilitatea locală și să se mărească gradul de acceptare de către societate;
- subliniază că obiectivele politicii agricole comune nu pot fi îndeplinite decât dacă după 2014 sunt puse la dispoziție suficiente mijloace financiare.

Raportor

dl Luis DURNWALDER (IT-PPE), Președintele Provinciei autonome Bolzano

Document de referință

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – PAC în perspectiva anului 2020: Cum răspundem provocărilor viitorului legate de alimentație, resurse naturale și teritorii

COM(2010) 672 final

I. OBSERVAȚII GENERALE**COMITETUL REGIUNILOR**

Constată că:

1. Agricultură are o mare importanță pentru dezvoltarea zonelor rurale în Europa, întrucât asigură locuri de muncă pentru aproape 30 de milioane de persoane. Zonele rurale reprezintă 90 % din teritoriul Uniunii Europene, 60 % dintre cetățenii europeni locuind în aceste zone.

2. Agricultură garantează aprovizionarea cu produse alimentare și contribuie la crearea de circuite economice și de locuri de muncă. De asemenea, creează habitate de calitate, contribuie la amenajarea hidrogeologică a teritoriului și contribuie la conservarea regiunilor transformate de om și a tradițiilor. Fără agricultură nu se poate imagina o dezvoltare multifuncțională și durabilă a zonelor rurale în Europa.

3. Din acest motiv, politica agricolă comună (PAC) se numără, de la înființarea Comunității Economice Europene, printre domeniile de activitate centrale ale acesteia. PAC a dovedit că o politică a Comunității poate aduce o mare valoare adăugată pentru societatea europeană, obiectivele Strategiei Europa 2020 putând fi sprijinite prin pacte teritoriale.

4. PAC a înregistrat și înregistrează succese și pentru că, de-a lungul deceniilor sale de existență, a răspuns mereu provocărilor din Europa și din lume și s-a adaptat corespunzător.

5. Condițiile economice generale, volatilitatea prețurilor, scăderea veniturilor agricultorilor, cererea tot mai mare de alimente și de materii prime agricole în lume, nevoia de durabilitate și de ecologizare a metodelor de producție, în special nevoia de o mai bună protecție a climei și de o protecție împotriva consecințelor negative ale schimbărilor climatice, dar și de o ameliorare a bunăstării animalelor și de o protecție solidă a consumatorilor, atât sub aspectul siguranței alimentare, cât și al garantării aprovizionării cu produse agricole, necesită acum redefinirea PAC pentru perioada de după 2013.

6. Comitetul Regiunilor a adoptat deja în cea de-a 85-a sesiune plenară din 9 și 10 iunie 2010 un aviz din proprie inițiativă privind viitorul PAC după 2013, în care consideră că PAC:

— trebuie să rămână o politică comună;

— trebuie să garanteze independența și securitatea aprovizionării cu alimente a europenilor;

— trebuie să garanteze stabilitatea veniturilor fermelor;

— trebuie să fie în beneficiul producătorilor, să sprijine introducerea unor metode agricole alternative și să favorizeze ocuparea forței de muncă și exploatarea durabilă a suprafețelor;

— trebuie să favorizeze sistemele de producție ecologice și eficiente din punct de vedere al resurselor, inclusiv în vederea conservării peisajelor și a biodiversității;

— trebuie să ia în considerare handicapurile naturale și geografice (munți, insule, zone cu densitate scăzută a populației și regiuni ultraperiferice);

— trebuie să se concentreze pe agricultură și pe alimente;

— trebuie să contribuie la dezvoltarea și simplificarea anumitor modalități de punere în aplicare și de administrare în cazul primului și celui de-al doilea pilon al PAC, în special prin consolidarea și îmbunătățirea participării autorităților locale;

— trebuie să beneficieze de un buget care să corespundă provocărilor și problemelor viitoare.

7. La 27 ianuarie 2011, Comitetul Regiunilor a adoptat un aviz prospectiv privind sistemele alimentare locale, care sublinia valoarea unei agriculturi europene cu mai multe fațete și valoarea adăugată pe care o aduce comercializarea la nivel local din perspectiva unor nevoi ecologice, sociale și economice.

8. În consonanță cu activitatea sa privind reforma PAC și ca răspuns la comunicarea din noiembrie 2010, Comitetul Regiunilor ia notă cu satisfacție că, în această comunicare, Comisia a preluat multe dintre punctele avizului menționat mai sus al Comitetului Regiunilor și subliniază că acestea sunt valabile și trebuie luate în considerare în cadrul reformei.

9. Comitetul Regiunilor subliniază importanța PAC, în special a celui de-al doilea pilon al acesteia, pentru dezvoltarea generală a zonelor rurale în Europa. De asemenea, PAC are multe puncte comune cu politica de coeziune și, prin urmare, aceste două domenii politice, deși sunt independente și necesare fiecare în parte, nu pot fi privite separat. Obiectivele teritoriale ale acestor politici trebuie coordonate mai puternic decât până acum, în special la nivelul Uniunii. Comitetul subliniază necesitatea ca, în cadrul axei 3 din cel de-al doilea pilon, să se pună la dispoziție mijloace suficiente pentru îmbunătățirea calității vieții și pentru diversificarea economiei rurale.

10. Comitetul Regiunilor subliniază că responsabilitățile în conceperea viitoarei politici de coeziune și a celei agricole sunt definite de principiul subsidiarității. Fără a pune sub semnul întrebării abordarea comunitară a acestor două politici și valoarea adăugată a politicii comune, autoritățile locale și regionale trebuie implicate mai mult decât până acum în deciziile privind definirea viitorilor piloni ai PAC. Crearea unui cadru privind guvernarea pe mai multe niveluri (statele membre ale UE, regiunile și localitățile) este absolut necesară, dacă se dorește ca, în același timp, să se mențină abordarea comunitară a PAC, să se consolideze responsabilitatea locală și să se mărească gradul de acceptare de către societate. În același timp, trebuie evitat ca principiul subsidiarității să ducă la multiplicarea inutilă a nivelurilor de planificare și, astfel, la un efort administrativ insuportabil.

Provocările pentru PAC

Constată de asemenea că:

11. În lume, cererea de alimente va crește. Acest lucru se explică atât prin creșterea așteptată a populației globului, cât și prin creșterea puterii de cumpărare și schimbările aferente acesteia în ceea ce privește comportamentul alimentar din multe țări emergente. PAC, a cărei misiune fundamentală este înainte de toate de a hrăni populația europeană și de a contribui la echilibrul alimentar, poate și trebuie să contribuie la satisfacerea cererii din ce în ce mai mari la nivel mondial. În afară de aceasta, agricultura își aduce o contribuție importantă la furnizarea de bunuri publice (ceea ce poate însemna mai ales furnizarea de energie și de materii prime regenerabile – care nu concurează nemijlocit cu producția alimentară), precum și la menținerea vitalității zonelor rurale.

12. În acest context, viitorul PAC nu poate fi disociat de viitorul politicii comerciale europene. Dacă UE dorește să-și aducă o contribuție la securitatea alimentară a lumii, atunci politica UE și cea internațională trebuie să garanteze, în cadrul OMC și în alte contexte, că agricultura din UE poate realiza recolte în condiții echitabile. Dacă agricultorii trebuie să satisfacă cerințe care depășesc cadrul standardelor internaționale și generează costuri suplimentare, atunci la reglementările privind importurile în cadrul acordurilor comerciale internaționale trebuie să se țină seama de aceste costuri adiționale.

13. Agricultura este strâns legată de mediu. Prin urmare, exploatarea durabilă a resurselor naturale este nu doar o dorință justificată a societății, ci și de interes vital pentru agricultorii înșiși, fiind importantă pentru menținerea potențialului de producție agricolă. De aceea, agricultura ar trebui să contribuie la înfruntarea provocărilor legate de schimbările climatice, de pierderea fertilității solului, de penuria de apă și de poluarea apelor, de pierderea habitatelor și a biodiversității, iar PAC trebuie să sprijine soluțiile pentru aceste probleme care trebuie rezolvate.

14. În acest context, trebuie subliniat rolul agriculturii în combaterea schimbărilor climatice. Agricultorii au depus deja eforturi mari pentru reducerea considerabilă a emisiilor de gaze cu efect de seră. În afară de aceasta, rămâne să se mai lucreze intens la elaborarea strategiilor de adaptare, pentru ca agricultura să se poată achita și în viitor de sarcinile mai sus menționate. De asemenea, trebuie subliniat rolul pe care-l poate juca solul ca absorbant de CO₂, acesta sporindu-și capacitatea de producție pe măsura creșterii conținutului său de materie organică, precum și efectul de absorbție a CO₂ al culturilor lemnoase. Agricultura este un sector-cheie pentru rezolvarea problemei. Ea contribuie la aprovizionarea durabilă cu energie și la standardizarea uzului unor substanțe chimice mai puțin poluante, generate pe baza materiilor prime regenerabile. În acest context, un rol deosebit le revine și autorităților regionale și locale care susțin conceptele energetice inovatoare, inclusiv a celor bazate pe biomasă. În acest sens, cea mai importantă sursă de energie produsă în mod durabil este lemnul. De aceea, este necesar ca și în viitor, în cadrul dezvoltării rurale, să se consolideze atât sectorul forestier, în acele regiuni în care pădurile își aduc o contribuție importantă la prevenirea riscurilor, la combaterea eroziunii și sporesc potențialul turistic al zonei, cât și utilizarea deșeurilor verzi provenite de la întreținerea culturilor lemnoase.

15. Comitetul Regiunilor sprijină ideea Comisiei de a dezvolta în continuare politica agricolă pe doi piloni corelați, menținând orientarea actuală a lor. Cu toate acestea, Comitetul subliniază că este important să se facă o distincție mai clară între obiectivele atribuite fiecărui pilon în parte.

16. Plățile directe din cadrul primului pilon asigură venitul agricultorilor, îi recompensează pe aceștia pentru furnizarea de bunuri publice, cum ar fi conservarea peisajelor, protecția mediului și siguranța alimentară, la care cetățeanul european nu mai poate renunța în ziua de azi, și se doresc a fi o compensație pentru costurile impuse de standardele înalte ale UE în comparație cu costurile competitorilor de pe piața mondială, amortizând impactul volatilității pieței.

17. Cel de-al doilea pilon promovează dezvoltarea zonelor rurale. De aceea, el trebuie adaptat nevoilor individuale ale regiunilor și definit în comun cu autoritățile regionale și locale, având în vedere că acestea își asumă răspunderea care le revine pentru cofinanțare, în contextul definirii celui de-al doilea pilon.

18. Comitetul Regiunilor subliniază că obiectivele politicii agricole comune nu pot fi îndeplinite decât dacă după 2014 sunt puse la dispoziție suficiente mijloace financiare.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

Plăți directe

19. subliniază că plățile directe trebuie să reprezinte în continuare instrumentul de bază al stabilizării veniturilor pentru agricultori, ca o răsplată pentru punerea la dispoziție a bunurilor publice și ca o compensație pentru standardele înalte de producție din UE, cu condiția ca decuplarea să nu ducă la riscul dispariției producției în zonele cu handicap natural permanent;

20. susține solicitarea ca distribuirea plăților directe să fie mai justă în viitor, întrucât actualul sistem al plăților directe, bazat pe cantitățile produse în trecut, contribuie la denaturarea pieței în interiorul UE și trebuie înlocuit printr-un sistem în care toate formele de activitate agricolă din Uniunea Europeană să beneficieze de tratament egal;

21. este de părere că, pentru a evita dezechilibrele de pe piața UE, trebuie să se continue adaptarea plăților directe în Europa. Cu toate acestea, Comitetul subliniază că, la distribuirea fondurilor între statele membre, trebuie să se țină seama de ambii piloni;

22. se exprimă în favoarea continuării modelului plăților unice decuplate și a propunerilor Comisiei în favoarea renunțării cât mai rapid la plățile tradiționale, calculate pentru fiecare fermă în parte, recomandând ca atare trecerea la prime de bază regionale;

23. subliniază necesitatea ca, în această perioadă de tranziție treptată, să se elimine distribuirea inegală a plăților unice între statele membre, care este rezultatul sistemului tradițional de distribuire, întrucât aceasta contravine spiritului decuplării și a dus și duce la dezechilibre inacceptabile de piață în cadrul statelor membre, însă subliniază necesitatea de stabilire a unei perioade de tranziție care să permită adaptarea exploatațiilor la noul regim de ajutoare;

24. susține propunerea Comisiei de a introduce un plafon pentru plățile directe. Subliniază că aceasta trebuie să țină seama de formele diferite de întreprindere, de asocierea exploatațiilor și de contribuția întreprinderii la ocuparea forței de muncă, precum și de numărul de membri în cazul persoanelor juridice și nu trebuie să împiedice restructurarea oportună a agriculturii în Uniunea Europeană;

25. subliniază ideea Comisiei, conform căreia, și în viitor, în zonele cu probleme specifice și pentru formele de agricultură care sunt deosebit de importante pentru continuarea agriculturii

în aceste zone, trebuie prevăzute prime cuplate. În acest context, ar trebui menționată importanța erbivorelor pentru zonele de munte și regiunile arctice, insulare și cu o densitate scăzută a populației și în special pentru menținerea sectorului laptelui în aceste zone și după expirarea sistemului de cote pentru sectorul laptelui. Fără un sector al laptelui funcțional, nu va fi posibilă menținerea suprafețelor agricole, în special a pajiștilor și a pășunilor din zonele montane de mare altitudine și de altitudine medie, și nici a pajiștilor forestiere mediteraneene. De asemenea, plantațiile de măsline cu randament scăzut au o importanță socioeconomică și de mediu specială în zonele de munte și în alte zone supuse unor constrângeri agro-climatiche. Pe de altă parte, este, de asemenea, importantă menținerea sectorului cărnii bovine, ovine și caprine pentru prezervarea ecosistemelor pastorale europene și a activității agricole în anumite regiuni. Odată cu pierdere acestor suprafețe agricole s-ar pierde peisajul cultural unic al acestor zone. În plus, creșterea vitelor asigură utilizarea terenurilor marginale, inclusiv în zonele periurbane, un aspect important pentru a păstra spații libere (de exemplu, ca zonă inundabilă), permițând totodată valorificarea lor economică. Fără plăți cuplate, viabilitatea sectorului este periclitată, iar funcția aceasta nu mai poate fi îndeplinită;

26. este necesar să se utilizeze la maximum ajutoarele cuplate autorizate de OMC;

27. susține recomandarea Comisiei de a mări primele unice în zonele defavorizate, pentru a se compensa costurile suplimentare de producție pe care le suportă aceste întreprinderi și de a sprijini o agricultură extinsă în întreaga Europă. Subliniază că o astfel de mărire este justificată și necesară, în spiritul asigurării unor venituri echitabile pentru agricultorii din toate regiunile Europei;

28. insistă asupra faptului că PAC și agricultorii nu trebuie să fie singurii care să își asume un rol activ în combaterea noilor provocări în materie de mediu, și aceasta fără măcar să existe o creștere a liniei bugetare prevăzute în acest scop;

29. subliniază că programele de agromediu ale celui de-al doilea pilon trebuie să contribuie la îndeplinirea obiectivului de ecologizare mai puternică a agriculturii. În acest context, ar trebui menționat că unele state membre utilizează mai puțin de 10 % din bugetul total al celui de-al doilea pilon și pot oferi practic agricultorilor programe de agromediu. Propune, prin urmare, ca în viitor toate statele membre să trebuiască să utilizeze pentru programele de agromediu din cadrul celui de-al doilea pilon cel puțin 10 % din bugetul total și ca în acest scop să poată aplica o cofinanțare redusă de cel puțin 10 %;

30. Consideră că agricultura ecologică și agricultura integrată ar trebui să beneficieze de un sprijin mai substanțial în cadrul politicii agricole comune, întrucât acestea se înscriu într-o politică de dezvoltare durabilă;

31. consideră că, având în vedere îmbătrânirea rapidă a agricultorilor activi din Uniunea Europeană, este imperios necesar să se prevadă măsuri suplimentare pentru agricultorii tineri. Ajutoarele pentru aceștia, oferite până acum în cadrul celui de-al doilea pilon, nu s-au dovedit suficiente pentru a opri îmbătrânirea progresivă a agricultorilor activi. Astăzi, în UE, doar 7 % dintre agricultori au sub 35 de ani, în timp ce o treime au peste 65 de ani. Prin urmare, trebuie analizat dacă este posibil să se prevadă mărirea plăților directe din cadrul primului pilon pentru agricultorii tineri, pentru a crea astfel un stimulente suplimentar pentru ca tinerii să lucreze în agricultură;

32. observă că pe teren este nevoie de servicii publice adecvate care să le permită generațiilor mai tinere să demareze exploatarea agricolă în zonele rurale. Prin stimularea achiziționării de către aceștia a unor sisteme de producție inovatoare și ecologice și prin oferirea unor noi oportunități economice alternative, capacitatea agricolă rurală poate fi menținută;

33. susține propunerea Comisiei de a introduce o schemă de ajutoare simplă și specifică pentru micii agricultori, pentru a se menține astfel o agricultură structurată pe ferme mici, în special în zonele defavorizate, și pentru a se reduce sarcinile birocratice. Subliniază în acest sens că 82 % dintre agricultorii din Europa primesc un ajutor mai mic de 5 000 de euro și că, astfel, simplificarea administrativă pentru micii agricultori ar aduce cu sine o degrevare considerabilă de sarcinile birocratice și un grad mai mare de acceptare a PAC de către agricultori;

34. subliniază că ecocondiționalitatea și sistemul integrat de administrare și control trebuie simplificat fără a pune în pericol funcționalitatea lui. Pentru aceasta, punctele de plecare sunt: a) introducerea unor criterii valabile în întreaga UE pentru controlul ecocondiționalității la fața locului și b) înjumătățirea ratelor de control în cazul ecocondiționalității și al sistemului integrat de administrare și control, în vederea uniformizării exigențelor și controalelor în diferitele regiuni europene, și în măsura în care statele membre pot demonstra că dispun de sisteme funcționale și că aplică praguri de toleranță pragmatice;

35. împărtășește opinia Comisiei conform căreia primele ar trebui limitate la agricultorii activi, fără a-i defavoriza pe agricultorii care practică agricultura pentru a avea un venit suplimentar, întrucât aceștia au un rol important în menținerea agriculturii, în special în zonele defavorizate; cu toate acestea, recomandă Comisiei să asigure definiții elementare ale conceptelor de „agricultor activ” și de „teren agricol”, care să poată fi detaliate la nivel național sau regional;

36. consideră că, în domeniile care până acum au fost reglementate prin dispoziții proprii și în care sistemul primelor unice decuplate nu a fost aplicat sau a fost aplicat doar parțial, cum ar fi sectorul fructelor, al legumelor, al vinului sau al zahărului, aceste dispoziții specifice ar trebui menținute;

Măsuri de piață

37. își exprimă îngrijorarea cu privire la primele orientări emise de Comisia Europeană în ceea ce privește reglementarea piețelor agricole după 2013 și consideră că viitorul politicii agricole comune nu poate fi disociat de menținerea mecanismelor de reglementare publică a piețelor, pentru combaterea volatilității prețurilor și pentru a asigura prețuri stabile pentru producători și pentru consumatori;

38. menționează că preferința comunitară trebuie văzută în continuare drept un principiu important al PAC și că aceasta contribuie esențial la păstrarea suveranității alimentare în Europa;

39. consideră că instrumentele de piață existente încă, precum intervenția, depozitarea privată și publică sau subvențiile la export limitate la produsele sensibile, s-au dovedit absolut necesare și, prin urmare, ar trebui păstrate ca plasă de siguranță dotată cu o linie bugetară proprie;

40. menționează că decuplarea a dus la o mai puternică orientare către piață a agriculturii europene, dar că această evoluție se traduce printr-o puternică volatilitate a prețurilor, dăunătoare în ceea ce privește asigurarea perenității exploatarelor;

41. menționează că instrumentele de piață trebuie să fie concepute, pe de o parte, astfel încât să garanteze aprovizionarea piețelor agricole, să protejeze agricultorii împotriva scăderilor bruște ale prețurilor și, prin urmare, împotriva pierderilor veniturilor, și, pe de altă parte, astfel încât să limiteze volatilitatea prețurilor de consum la produsele alimentare;

42. consideră că aceste instrumente trebuie îmbunătățite în mod imperativ. În acest sens trebuie verificată posibilitatea extinderii listei produselor pentru care se prevede o depozitare temporară, măbind perioadele de intervenție și punând în practică măsuri de abandonare temporară a producției. De asemenea, este necesar să se împiedice prin mijloace adecvate abuzul în comerțul cu materii prime agricole, fără să se afecteze funcționarea piețelor. Toate acestea au rolul de a evita volatilitatea piețelor provocată de crizele agricole și sanitare;

43. menționează că participarea agricultorilor la crearea de valoare adăugată de-a lungul lanțului alimentar scade continuu și că trebuie create instrumente de piață care să oprească această evoluție. În acest context, Comitetul solicită Comisiei să permită în toate sectoarele de producție crearea unui cadru de reglementare pentru organizațiile producătorilor prin care să se instituie asociații ale producătorilor și uniuni profesionale și, astfel, să se consolideze poziția agricultorilor în lanțul alimentar. De asemenea, în special pentru producția de lapte în zonele dezavantajate din punct de vedere natural sau în alte zone cu structuri sau sisteme de producție vulnerabile, ar trebui sprijinite unirea producătorilor și comercializarea comună, pentru a atenua efectele eliminării cotelor la lapte și pentru a împiedica delocalizarea producției;

44. ar saluta o investigație a Comisiei Europene privind impactul intermediarilor din comerțul cu amănuntul asupra producătorilor de produse alimentare, distribuitorilor, furnizorilor, consumatorilor și asupra mediului în general;

45. consideră că trebuie revizuită legislația europeană privind concurența, astfel încât să devină posibil un autentic echilibru al lanțului alimentar;

46. consideră că, pe lângă instrumentele de administrare publică a piețelor, sistemele mutuale de asigurare, precum asigurarea pentru riscuri multiple, trebuie dezvoltate mai mult și că, în acest context, trebuie creată pentru statele membre posibilitatea de a sprijini organizațiile și formele de cooperare în vederea asigurării reciproce a agricultorilor sau a stabilirii de relații cu alte verigi din lanțul alimentar, ceea ce ar duce la reducerea sarcinilor birocratice;

47. subliniază că în ultimii ani UE a depus mari eforturi pentru eliminarea subvențiilor la export. Menționează însă că renunțarea definitivă la acest instrument de piață trebuie să depindă și de disponibilitatea țărilor terțe, în cadrul OMC, de a renunța total la acest instrument în comerțul internațional. În acest caz sunt necesare instrumente de sprijinire a exporturilor, compatibile cu regulile OMC;

48. solicită Comisiei să identifice cu exactitate efectele expirării actualelor sisteme de cote și să adopte măsuri care să asigure structurile de producție și de prelucrare;

49. solicită Comisiei ca, în opțiunile care se prezintă pentru viitoarea reglementare a sectorului zahărului și al izoglucozei, să se opteze pentru o orientare care să garanteze producția europeană și venituri pentru producătorii de sfeclă care să le permită menținerea culturii și a instalațiilor de prelucrare existente;

50. în acest context, solicită Comisiei să-și intensifice eforturile privind cercetarea și dezvoltarea în domeniul inovațiilor și în ceea ce privește promovarea vânzării produselor; cere de aceea să se acorde o atenție constantă cercetării în domeniul alimentar în cadrul viitoarelor programe europene de cercetare și dezvoltare;

51. solicită Comisiei ca, în cadrul politicii comerciale, în special în cadrul acordurilor bilaterale, să reprezinte cu fermitate interesele agriculturii europene și să țină seama de efectele politicii comerciale asupra PAC, în special de efectele acordurilor bilaterale sau ale acordurilor din cadrul OMC asupra agriculturii europene; totodată, negocierile OMC sunt un factor vital pentru asigurarea standardelor europene în materie de durabilitate la nivel global;

52. menționează în acest context dreptul consumatorilor de a solicita ca standardele înalte din agricultura UE în domeniul

drepturilor sociale, siguranței alimentare, calității și protecției mediului și a animalelor să se aplice și alimentelor importate. Acest principiu trebuie apărut în mod hotărât în cadrul negocierilor comerciale internaționale și bilaterale;

Dezvoltare rurală

53. constată că, în ciuda eforturilor Uniunii în domeniul PAC și al politicii de coeziune, multe zone rurale din Europa suferă în continuare de depopulare și declin, iar nivelul de dezvoltare a acestora este sub media comunitară și mult sub nivelul celor mai multe zone urbane;

54. atrage atenția asupra rolului deosebit jucat de agricultorii din zonele periurbane, unde acționează presiuni intense asupra resurselor rurale și agricole; subliniază că această producție de alimente și de bunuri publice în vecinătatea populațiilor urbane ar trebui menținută;

55. din acest motiv, subliniază importanța celui de-al doilea pilon al PAC pentru dezvoltarea generală a zonelor rurale, inclusiv a celor periurbane;

56. subliniază importanța celui de-al doilea pilon al PAC pentru modernizarea agriculturii, menținerea și îmbunătățirea structurilor agricole și, în special, conservarea și dezvoltarea socioeconomică a zonelor rurale și a comunităților din aceste zone în ansamblu; în acest sens, este necesar să se dispună de o politică de dezvoltare rurală care să țină seama de competitivitatea agriculturii, consacrand o parte a acestei politici unor acțiuni în materie de structuri și infrastructuri în agricultură și în industria agroalimentară;

57. subliniază că dezvoltarea rurală își poate aduce o contribuție importantă la îndeplinirea obiectivelor UE stabilite în Strategia Europa 2020; cu toate acestea, trebuie să se înțeleagă și să se delimiteze clar granița dintre atribuțiile politicilor tematice ale UE și sursele acestora de finanțare (și anume schimbările climatice și energia) și ceea ce trebuie susținut prin fondurile PAC (sau cele regionale);

58. constată că măsurile de dezvoltare rurală fac parte din al doilea pilon al PAC, reprezentând astfel un instrument al politicii agricole, dar, totodată, prezintă multe puncte comune cu politica de coeziune. De aceea, la programarea obiectivelor celui de-al doilea pilon al politicii agricole și a obiectivelor politicii de coeziune, este nevoie de coordonare pentru a se evita orice risc de suprapunere sau de „zonă gri” și pentru a se utiliza sinergiile, precum și pentru a pune din nou sectorul agricol în centrul politicii de dezvoltare rurală; în acest scop, se solicită armonizarea normelor administrative care reglementează diferitele fonduri europene;

59. își reiterează sprijinul față de propunerea de a se defini un cadru strategic comun, care să cuprindă fondurile structurale și celelalte fonduri pentru dezvoltare teritorială, precum FEADR și FEP;

60. solicită ca răspunderea care le revine regiunilor, conform principiului subsidiarității, la definirea celui de-al doilea pilon al politicii agricole să fie respectată în mod deosebit, printr-o abordare bazată pe o reală guvernare pe mai multe niveluri, care să țină seama de importanța deosebită a regiunilor și de competența acestora în ceea ce privește adaptarea măsurilor la nevoile specifice ale regiunilor. În acest context, Comitetul subliniază, în cazul celui de-al doilea pilon, abordarea bazată pe subsidiaritate, conform căreia statele membre sau regiunile aleg pe propria răspundere, în funcție de situația regională, măsurile pe care le vor pune în aplicare;

61. consideră, de aceea, că o utilizare de jos în sus a politicii de dezvoltare rurală și a fondurilor asociate ar trebui să se facă mai ales prin parteneriate solide pentru dezvoltare locală;

62. consideră că, având în vedere îmbătrânirea rapidă a agricultorilor europeni activi, este imperios necesar să se prevadă măsuri atractive pentru agricultorii tineri (astfel încât în sector să fie atrase forțe proaspete) și să se completeze sprijinul pentru aceștia, acordat până în prezent în cadrul celui de-al doilea pilon;

63. solicită totodată prevederea unor măsuri speciale pentru punerea în aplicare a propunerilor cuprinse în pachetul privind calitatea, cum ar fi încurajarea modernizării exploatațiilor agricole care generează produse de calitate și sprijinirea campaniilor de comunicare destinate consumatorilor;

64. consideră că este necesară extinderea consultanței pentru întreprinderi în afara cadrului ecocondiționalității la toate domeniile importante de consultanță (tehnicile de producție, economia întreprinderilor, combaterea noilor provocări, introducerea inovării și chestiunile privitoare la gestionarea mediului, acțiunile vizând atenuarea schimbărilor climatice etc.) și adoptarea de măsuri potrivite, în cadrul celui de-al doilea pilon, pentru sprijinirea acestora. În acest context, atenția ar trebui concentrată pe sprijinirea serviciilor de consultanță acreditate. Obiectivul trebuie să fie facilitarea accesului pentru toți agricultorii din UE la serviciile de consultanță competente, indiferent dacă aceste servicii sunt oferite de stat, autorități publice sau întreprinderi private;

65. subliniază rolul deosebit al diversificării pentru exploatațiile agricole structurate pe ferme mici, pentru cele din zone defavorizate, pentru regiunile cele mai nordice cu densitate foarte scăzută a populației, precum și pentru regiunile insulare, transfrontaliere și muntoase, și solicită crearea unor măsuri de încurajare în acest sens;

66. subliniază importanța unei oferte de măsuri de bună calitate pentru dezvoltarea calificărilor în agricultură, în special

pentru perioada ulterioară educației profesionale. Schimbările rapide în sectorul agricol și în cel alimentară, precum și în toate sectoarele conexe, impun formarea pe tot parcursul vieții;

67. susține eforturile Comisiei de a sprijini, în cadrul celui de-al doilea pilon, colaborarea dintre agricultori, în special utilizarea comună a mijloacelor de producție pentru comercializarea produselor, organizarea comună a muncii sau eforturile comune în sectorul creșterii animalelor, pentru a reduce dezavantajele concurențiale ale întreprinderilor mici;

68. subliniază importanța celui de-al doilea pilon al PAC, în special pentru întreprinderile din zonele defavorizate, și, de aceea, sprijină propunerea Comisiei de a oferi și în continuare plăți compensatorii în cadrul programului de dezvoltare rurală. În acest sens, Comitetul propune menținerea actualelor marje de manevră cu privire la stabilirea plăților și mărirea actualii limite superioare, pentru a se răspunde necesităților zonelor de munte cu o structură deosebit de dificilă și a zonelor periurbane ale căror arii rurale sunt puternic urbanizate. Propune în continuare sprijinirea regiunilor celor mai nordice cu o densitate foarte scăzută a populației, precum și a regiunilor insulare, transfrontaliere și muntoase printr-un pachet specific de măsuri, cum ar fi contribuțiile la costurile de colectare a laptelui, măsuri specifice pentru pășunile alpine, primele pentru biodiversitate și recunoașterea produselor din zonele montane în cadrul revizuirii politicii de calitate a Uniunii Europene;

69. subliniază că, pentru numeroase regiuni europene, sporirea competitivității trebuie, în mod imperios, să fie însoțită de îmbunătățirea infrastructurilor agricole; de asemenea, subliniază că inovările sunt o premisă indispensabilă pentru adaptarea la schimbările climatice, sporirea eficienței resurselor și optimizarea gestionării întreprinderilor și, prin urmare, trebuie promovate mai puternic;

70. menționează intenția Comisiei de a prezenta o nouă clasificare unitară la nivelul UE a zonelor intermediare defavorizate și își exprimă îngrijorarea cu privire la această revizuire. Comitetul consideră că noile criterii propuse trebuie să aibă o țintă mai precisă și să le acorde statelor membre și regiunilor suficientă subsidiaritate și flexibilitate. Comitetul subliniază că efectele noii clasificări trebuie, în orice caz, atenuate prin stabilirea de perioade de tranziție corespunzătoare;

71. evidențiază faptul că, în contextul provocărilor pe care le prezintă schimbările climatice, precum și al necesității unei dezvoltări rurale durabile, este necesar să se consolideze și să se simplifice sprijinul acordat acțiunilor care au ca scop utilizarea durabilă a apelor în agricultură, reducând consumul și contaminarea apelor, precum și măsurile care favorizează alimentarea pânzei freatice (de exemplu, întreținerea terenurilor terasate în vederea stabilizării în regiunile insulare și montane sau sporirea fertilității solului) și cele de prevenire a daunelor și de restaurare a infrastructurilor agricole deteriorate de catastrofele climatice;

72. subliniază importanța programelor de agromediu și solicită ca în viitor toate statele membre să aloce acestora cel puțin 10 % din întregul lor buget agricol, pentru a aduce o contribuție reală la durabilitatea agriculturii, precum și la recunoașterea sistemelor agricole cu o valoare naturală ridicată, care permit conservarea și refacerea biodiversității în spațiul agricol și contribuie la o mai bună protecție a apei și a solurilor;

73. subliniază că trebuie introduse din nou stimulente pentru programele de agromediu, pentru a mări gradul de acceptare de către agricultori, și că trebuie să se aprecieze externalitățile pe care le generează anumite practici agricole;

74. consideră că punerea în aplicare a măsurilor din programul de dezvoltare rurală poate fi ușurată considerabil de posibilitatea cofinanțării de către părți terțe;

75. subliniază că gestionarea activă a pădurilor are o importanță deosebită pentru siguranța multor zone rurale, în special a zonelor de munte, și pentru atractivitatea turistică; prin urmare, regiunile ar trebui să aibă posibilitatea de a sprijini gestionarea pădurilor în cadrul planului de dezvoltare regională;

76. subliniază importanța programului LEADER pentru dezvoltarea integrată a zonelor rurale, în special pe baza abordării de jos în sus, care s-a dovedit foarte eficientă, și solicită Comisiei să propună și să consolideze și în viitor

această abordare. În cadrul LEADER trebuie să existe și posibilități mai bune de coordonare a diferitelor proiecte în cadrul planurilor de dezvoltare de la nivel local. Cu toate acestea, este necesar să se mărească flexibilitatea programului LEADER în viitor și să se acorde prioritate abordărilor inovatoare. Sistemul actual, bazat pe axe de dezvoltare și utilizat pentru definirea planului de dezvoltare regională, s-a dovedit a fi rigid. Prin urmare, este necesar să se acorde autorităților locale și regiunilor o flexibilitate mai mare, pentru a răspunde mai bine nevoilor locale. Este necesară simplificarea funcționării planului de dezvoltare regională, în special a elaborării rapoartelor;

77. consideră totodată că abordarea LEADER ar trebui folosită în paralel cu un model de parteneriat pentru dezvoltare locală bazat pe strategii de dezvoltare locală de jos în sus, cu acțiuni multisectoriale, cooperare în materie de inovare și creare de rețele;

78. consideră că restricțiile prevăzute pentru finanțarea investițiilor în întreprinderile din industria alimentară trebuie adaptate evoluțiilor structurale (mărirea sau eliminarea limitelor pentru IMM-uri);

79. evidențiază faptul că sarcinile de programare, derulare a programelor, evaluare, monitorizare și asistență au devenit între timp mult prea costisitoare și că, prin urmare, aceste costuri trebuie reduse considerabil.

Bruxelles, 11 mai 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO
